

FRÉTTABRÉF

BÚNAÐARSAMBANDS SUÐURLANDS

Febr. 2005 - 27. árgangur. - 3. tölublað

EFNI BRÉFSINS

Kynningarfundir ...
Bls. 1

Hrossaræktarfundir
Bls. 1

Styrkir til þróunarverkefna...
Bls. 1

Allir hafa hagnast...
Bls. 2

Kynbótsýningar...
Bls. 2

Námskeið í frumkvöðlafræðslu...
Bls. 3

Að gefnu tilefni
Bls. 4

Frá hrossaræktarsamtökum...
Bls. 4

Námskeið í meðhöndlun...
Bls. 4

Ritstjórn:
Jóhannes Hr. Símonarson,
Runólfur Sigursveinsson,
Guðmundur Jóhannesson.

Ábyrgðarmaður:
Sveinn Sigurmundsson
Sími 480 1800 - Fax 480 1818
Netfang: bssl@bssl.is
Vefslóð: <http://www.bssl.is>
ISSN 1605-7546
Prentun:
Prentsmíðja Suðurlands ehf.

Kynningarfundir í A-Skaft.

Búnaðarsamband Suðurlands boðar til kynningarfunda um starfsemi sína og þá ráðgjafajónustu sem það býður upp á en þann 1. janúar s.l. tók BSSL við ráðgjafajónustu í A-Skaftafellssýslu og þar með þeim skyldum sem í búnaðarlagasamningi felast.

Fundirnar verða fimmtudaginn 24. febrúar n.k. á eftirtöldum stöðum:

Freysnesi, Örafum	kl. 11.30
Hrolllaugsstaðir, Suðursveit	kl. 15.00
Mánagarði, Nesjum	kl. 20.00

Bændur og aðrir þeir sem nýta sér þjónustu BSSL eru hvattir til að mæta á fundina og kynna sér málið.

Hrossaræktarfundir

Almennir hrossaræktarfundir á vegum Félags hrossabænda og Bændasamtaka Íslands verða heldnir á svæði Hrossaræktarsamtaka Suðurlands á eftirtöldum stöðum og tímum.

Þriðjudaginn 22. febrúar að Hlíðarenda, Hvolsvelli kl. 20:30
Miðvikudaginn 23. febrúar að Þingborg, Flóa kl. 20:30
Fimmtudaginn 24. febrúar í félagsheimili Fáks, Víðidal kl. 20:30

Á fundina mæta Kristinn Guðnason formaður Félags hrossabænda, Guðlaugur V. Antonsson, hrossaræktarráðunautur BÍ og Sigríður Björnsdóttir dýralæknir hrossa-sjúkdóma.

Allir velkomnir.

Styrkir til þróunarverkefna og jarðabóta

Þú er að gefa út leiðbeiningar vegna styrkja sem fást til þróunarverkefna og jarðabóta á lögbýlum árið 2005. Nánari upplýsingar um styrkhæf verkefni er að finna í síðasta Bændablaði, 2. tbl. 2005, auk þess sem þær er að finna á heimasíðunni, www.bssl.is. Á sömu stöðum er enn fremur að finna umsóknareyðublað en umsóknir skal senda til Búnaðarsambandsins fyrir 1. mars 2005. Undantekning er með umsóknir varðandi kornrækt. Í þeim tilvikum þarf að sá í a.m.k. 2 ha. fyrir 20. maí n.k. og tilkynna til Búnaðarsambandsins fyrir 1. júní n.k.

Ástralía

Allir hafa hagnast á auknu frjálsræði í mjólkurframleiðslu

Fyrir um fjórum árum, árið 2000, lögðu Ástralir niður mjólkurkvóta og hættu opinberri verðlagningu á mjólk. Nokkuð sem að allar V-Evrópuþjóðir langar til að gera en engin þorir að stíga skrefið af ótta við hrun í mjólkurframleiðslunni. En hvað hefur gerst á þessum fjórum árum í Ástralíu. Hefur orðið hrun í greininni? Hafa fjölmargir kúabændur gefist upp, mjólkuriðnaðurinn barist í bökkum og neytendur liðið fyrir með hærra vöruverði og minna úrvali? Nei, aldeilis ekki! Áströlsk samkeppnisyfirvöld hafa nýlokið athugun á áhrifum þessara aðgerða og niðurstaðan er í stuttu máli sú að allir hafa hagnast. Ótrúlegt en satt.

Ástralskir neytendur eru að segja má stóru vinningshafarnir en verð á mjólkurvörum hefur aldrei verið lægra og það sem meira er, vöruúrval hefur aukist.

Kúabændur hafa einnig hagnast en tekjur þeirra hafa á þessum tíma aukist. Það er m.a. fyrir tilstilli stuðnings sem nemur um 11 milljörðum ISK á ári í átta ár. Þessi stuðningur er fjármagnaður með skatti á mjólkurvörur sem nemur rúmum 5 ISK á kg neyslumjólkur. Þó svo þessi skattur hafi verið lagður á neyslumjólk hefur hún samt sem áður lækkað í verði til neytenda sem á sama tíma njóta eins og áður sagði meira mjólkurvöruúrvals en áður.

Aukin markaðshygga

Aukið frjálsræði í mjólkurframleiðslunni hefur neytt ástralska mjólkuriðnaðinn út í markaðshyggu á öllum stigum framleiðslunnar, þ.e. bæði í frumframleiðslu, heild- og smásölu. Ein af ástæðum þess að framleiðslan og verðlagningin voru gefin frjáls var gríðarlegur verðmunur á mjólk á innanlandsmarkaði og útflutningsmjólkur þar sem einkum er um að ræða mjólkurduft og osta. Milli 50 og 60% af mjólkurframleiðslu Ástrala fer til útflutnings. Þannig má að nokkru líkja þessu við aðstæður hér þar sem útflutningur á landbúnaðarvörum gefur mun lægra verð en heimamarkaður en þó má ekki gleyma því að útflutningur vegur mun þyngra í mjólkurframleiðslu Ástrala en gerist og gengur hér. Það sem gerðist var að mjólkurverð til bænda í Ástralíu féll um a.m.k. 8-9 ISK á kg og verð á mjólk út úr búð lækkaði enn meira þrátt fyrir skattinn (5 ISK/kg). Álagning mjólkuriðnaðarins og verslananna minnkaði nefnilega um ein 18-19%. Þrátt fyrir þetta hefur smásalan meira út úr sölu mjólkurafurða í dag en fyrir fjórum árum. Það þýðir að kúabændur, vinnslu- og söluaðilar og neytendur hafa allir hagnast.

Aukið vöruúrval

Því var spáð að mjólkurbúum myndi fækka verulega í kjölfar þess kvótinn var tekinn af og opinberri verðlagningu hætt. Reyndin hefur hins vegar orðið sú að þau eru fleiri í dag en á tímum kvótans og opinberu verðlagningarinnar. Þá hefur samkeppni milli þeirra aukist og leitt af sér aukið vöruúrval auk þess sem rekstur þeirra hefur tekið stakkaskiptum til hins betra.

Það er tekið fram í skýrslunni að erfitt sé að greina nákvæmlega hvað þakka megi auknu frjálsræði í framleiðslunni og hvað er vegna annarra aðstæðna. Þar má nefna að útflutningur mjólkur hefur aukist og síðan hafa ástralskir kúabændur átt við mikla þurrka að stríða síðustu tvö til þrjú árin. Það hefur gert mörgum þeirra erfitt fyrir með að hreinlega nálgast fóður í kýrnar og verðið eftir því.

Þurrkar

Margir kúabændur í Ástralíu telja að þurrkarnir séu fyrirboði veðurfarsbreytinga og hafa því valið þann kost að hætta kúabúskap. Þeir hafa átt þess kost að nýta áðurnefndan styrk sem lagður er á sölumjólk sem úreldingarstyrk. Styrkurinn (skatturinn) nemur rétt tæpum 6 milljónum ISK að meðaltali á bú í Ástralíu.

Á þeim svæðum sem harðast hafa orðið úti í þurrkunum hefur fjórði hver kúabóndi hætt á síðustu fimm árum og í dag eru um 10 þús. mjólkurframleiðendur í Ástralíu.

Það er ekki síst vegna þessara breytinga sem erfitt er að greina hvort hið aukna frjálsræði eða breytingar í kjölfar fækkunar kúabænda hafa orðið til þess að bæta hag þeirra sem eftir standa í mjólkurframleiðslunni. Þó er það staðreynd að mjólkurframleiðslan jókst fyrst eftir að kvótinn var tekinn af og þar til þurrkarnir fóru að segja til sín. Þá er það einnig staðreynd að mjólkurframleiðsla í Ástralíu dróst saman um 8,8% á síðasta ári, einkum vegna þurrka.

Skýrslu áströlsku samkeppnisstofnunarinnar er að finna á slóðinni: http://www.ncc.gov.au/pdf/NCCRidgePartners_Dairy.pdf

Morten L. Handrup 2005. Liberalisering i Australien blev en gevinst for alle. Kvæg 2/2005: 40.

GJ þýddi og endursagði

Kynbótasýningar Spattmyndataka

Nú fyrir stuttu samþykkti fagrað í hrossarækt að frá og með næsta vori verði sýnendur allra stóðhesta fimm og sex vetra gamalla að framvísa vottorði um að hesturinn hafi verið röntgenmyndaður með tilliti til spatts. Þessi ákvörðun er tekin vegna þess að komið hefur í ljós að spatt er arfgengt og því nauðsynlegt að reyna að sporna við því.

Sýningar á vegum Búnaðarsambands Suðurlands verða sem hér segir:

Stóðhestasýning	9. til 13. maí
Héraðssýning kynbótahrossa	30. maí til 10. júní
Síðsumarsýning	15. til 19. ágúst

Að venju verður dögum fjölgað eða fækkað eftir þátttöku hverju sinni.

Halla Eygló Sveinsdóttir

Námskeið í frumkvöðlafræðslu á Kirkjubæjarklaustri

(Þáttökukönnun)

Búnaðarsamband Suðurlands stendur fyrir námskeiði í frumkvöðlafræðslu á Kirkjubæjarklaustri. Á námskeiðinu er kennt m.a. hvernig koma megi auga á viðskiptatækifæri í nánasta umhverfi, og hvernig megi nýta sér það í ábataskyni. Kennnd er mótun stefnu og markmiðasetning, grundvallaratriði við gerð viðskiptaáætlunar, vörubrún, markaðsmál, hvernig gera eigi fjárhagsáætlanir, fjármögnun viðskiptahugmynda, sala og samningatækni. Þátttakendur munu vinna stutta viðskiptaáætlun á námskeiðinu.

Námskeiðið er opið öllum.

Námskeiðið verður haldið á Kirkjubæjarklaustri. Um er að ræða tvær helgar, þ.e. föstudagskvöld, laugardag og samtals um 28 klukkustundir.

Tímasetningin verður í lok mars og/eða byrjun apríl.

Þáttökugjald er kr. 25.000.-. Innifalið er námskeiðsgögn, hádegisverður og kaffi.

Ábúendur á lögbýlum geta sótt um styrk frá Framleiðnisjóði. Vakin er athygli á að stéttarfélög veita endurmenntunarstyrki.

Leiðbeinendur á námskeiðinu verða Ágúst Pétursson verkefnastjóri hjá Frumkvöðlafræðslunni og Valdimar Bjarnason rekstrarráðgjafi hjá Búnaðarsambandi Suðurlands

Aðeins er um að ræða könnun á þáttöku að þessu sinni vegna þess að það þarf ákveðinn lágmarksfjölda þátttakenda til að hægt sé að halda námskeið af þessu tagi.

Skráning á námskeiðið er á eftirfarandi stöðum:
Valdimar Bjarnason 480 1813 valdimar@bssl.is
Fanney Ólöf Lárusdóttir 487 4818 fol@bssl.is
Berglind Guðgeirsdóttir 487 4818 berglind@bssl.is

Áhugasamir skrái sig fyrir fyrir 4. mars.

Einstaklingsmerkingar hrossa og skýrsluhald

Reglugerð um merkingar búfjár (nr. 463/2003) var gefin út af landbúnaðarráðuneytinu sumarið 2003 eins og flestir hafa sjálfsagt haft spurnir af. Markmið þessarar reglugerðar er að tryggja rekjanleika afurða. Samkvæmt 17. gr. skulu öll ásetningsfolöld, fædd eftir 1. janúar 2003 vera einstaklingsmerkt við hlið móður fyrir 10 mánaða aldur. Samkvæmt upplýsingum frá Guðlaugi Antonssyni, hrossaræktarráðunaut BÍ er unnið að því í landbúnaðarráðuneytinu að herða reglur um móttöku sláturgripa. Þess mun því fljótlega verða krafist að folöld sem koma til slátrunar fyrir 10 mánaða aldur verði auðkennd með einstaklingsnúmeri móður. Það er því rétt að bændur sem ala folöld til slátrunar hugi að því að grunnskrá og einstaklingsmerkja hryssur sínar.

Með einstaklingsmerkingu er átt við ör- eða frostmerkingu sem viðurkennd er af Bændasamtökum

Íslands. Á heimasíðu Búnaðarsambandsins www.bssl.is má finna lista yfir þá aðila sem hafa réttindi til að ör- og/eða frostmerkja.

Til að folöld fái A-vottun á ætterni þá er þess krafist að folöld séu einstaklingsmerkt við hlið móður fyrir 1. mars folaldsveturinn. Þeir sem enn standa utan skýrsluhaldsins ættu að kynna sér það hagræði sem skýrsluhaldið býður upp á í tengslum við einstaklingsmerkingarnar. Nánari upplýsingar veitir undirrituð í síma 480-1800 en einnig geta þeir sem eru nettengdir kynnt sér málin á heimasíðu Búnaðarsambandsins www.bssl.is en þar er ítarlega fjallað um skýrsluhaldið undir liðnum hrossarækt -skýrsluhald.

Halla Eygló Sveindóttir

Að gefnu tilefni

Á undanförunum vikum hafa verið miklar hræringar á lánamarkaði og hugmyndir hafa vaknað hjá mörgum að umbreyta sínum vondu lánum í japönsk yen og svissneska franka. Það er góðra gjalda vert að fara yfir sín lánamál og líklega hefur maður góð laun fyrir þær stundir sem eytt er í það. Það er ekki einfalt mál að umbreyta sínum lánapakka og það er enn meira mál að ákveða myntsamsetningu ef á annað borð á að taka erlent lán. Ólík efnahagskerfi standa að baki þessum mynteiningum og þess vegna misáættusöm. Þessir hlutir eru allavega ekki eitthvað sem rissað er aftan á umslag við eldhúsbörðið. Við skuldbreytingu falla til heilmikil gjöld, lántökugjald banka og stimpilgjald ríkis, samtals um 3,5%. Af 30 milljóna kr láni er þetta um ein milljón. Sölumenn erlendra lána láta líka þau rök falla að „ekkert mál“ sé að skipta um myntir í körfunni. Það er reyndar ekki nema eitt símtal en það kostar peninga.

Fjármálaþjónusta Búnaðarsambands Suðurlands hefur aðstoðað bændur við sín fjármál og þá um að ræða algjörlega hlutlausan aðila sem er ekki í neinum tengslum við neina lánastofnun. Það sem skiptir öllu máli þegar sótt er um lán eða endurfjármögnun er að hafa skýr og vel fram sett gögn. Þau gögn sem um ræðir eru eftirfarandi:

- Rekstrargreining síðasta rekstrarár.
- Rekstraráætlun til 5 ára.
- Ársreikningur búsins síðasta rekstrarár
- Þinglýsingarvottorð (má ekki vera eldra en mánaðargamalt).
- Verðmætamat

Viðskiptaþjónusta Búnaðarsambands Suðurlands.

Frá Hrossaræktarsamtökum Suðurlands

Að þessu sinni verður stóðhestablað Eiðfaxes ekki sent til félagsmanna þar sem Eiðfaxi ehf. rifti samningum við Hrossaræktarsamtök Suðurland s.l. haust.

Formönnum deilda HS er bent á að þeir geta auglýst stóðhesta sem deildirnar hafa til boða frítt á heimasíðu Búnaðarsambands Suðurlands. Nánari upplýsingar gefur Halla Eygló Sveinsdóttir í síma 480 1800 eða halla@bssl.is.

Eftirfarandi sýningar verða á vegum samtakanna í Ingólfshvoli á næstu mánuðum:

Unghrossasýning, þann 18. mars

Ræktun 2005, þann 23. apríl

Ungfolasýning, þann 4. maí

Óðinn Örn Jóhannsson mun hafa umsjón með þessum sýningum, hægt er að ná í hann í síma 866 1230.

Stjórnin

Námskeið í meðhöndlun og mati á 1-4 vetra unghrossum

Þann 4. mars standa Landbúnaðarháskóli Íslands og Búnaðarsamband Suðurlands fyrir námskeiði í meðhöndlun og mati á unghrossum. Námskeiðið verður á Brjánsstöðum á Skeiðum og stendur frá 9:30-18:00. Skráningarfrestur er til 25. febrúar.

Námskeiðslýsing: Þátttakendur læra að meðhöndla unghross á aldrinum 1 - 4 vetra svo að hægt sé að meta geðslag, ganglag og útlit þeirra annars vegar og hins vegar til að flýta fyrir og auðvelda tamningu seinna meir. Þátttakendur öðlast færni í vali á ungum hrossum til ásetnings með tilliti til verðmætra eiginleika.

Leiðbeinendur eru Magnús Lárusson og Svanhildur Hall en þau eru kennarar við Landbúnaðarháskóla Íslands. Þáttökugjald er 13.000 kr en Framleiðnisjóður styrkir bændur um 5.000 kr.

Tekið er við skráningum í síma 433 5000. Nánari upplýsingar gefa Helgi Björn Ólafsson í síma 433 5040, eða helgibj@hvanneyri.is og Halla Eygló Sveinsdóttir í síma 480 1800 eða halla@bssl.is.